

Posudek diplomové práce Renaty Sokolové
Frekvence a funkce jednotlivých typů adverbialie v současných analytických
publicistických žánrech

Komunikáty současné publicistiky poskytují – nepochybně vlivem její živosti a dynamiky – přitažlivou a bohatou materiálovou základnu pro syntakticko-stylistické bádání. Autorka se rozhodla charakterizovat frekvenci a funkce jednotlivých typů adverbialie v současných analytických publicistických žánrech.

Nejprve se věnuje teoretické bázi poznatků, na níž se vymezuje publicistický styl, a to jednak problémům terminologickým (žurnalistika, publicistika, zpravodajství aj.), jednak jazykové stránce publicistických projevů. Prezentuje zde jednotlivé typy publicizmů, jak je uvádí moderní stylistická literatura (M. Čechová a kol.). Diplomantčině pozornosti neunikají ani další neméně zásadní atributy publicistické stylové oblasti, jako je působení protikladných vývojových tendencí, jež výrazně charakterizují současnou komunikaci v publicistice, či její vnitřní stylová a žánrová rozrůzněnost. Právě z odlišných žánrů vyplývá, jak autorka správně poznamenává, nejednotná stylová norma.

Těžiště práce tvoří praktická část, orientovaná na výskyt zmíněného skladebního prostředku. Ten vzhledem ke schopnosti vyjadřovat okolnosti děje má v publicistice sledující požadavek konkrétní časové a místní zakotvenosti informací své opodstatnění. Diplomantka se domnívá, že i způsobem vyjadřování tohoto větného členu (věty vedlejší) „je možno zachytit jisté vývojové tendence a popsat charakteristickou situaci pro daný jev“.

Příslovečná určení, vyjádřená formami jak nevětnými, tak větnými, excerpovala autorka z osmdesáti článků deníku Mladá fronta Dnes, konkrétně z komentářů čtyř známých autorů, poté získaný jazykový materiál analyzovala, kvantifikovala, utřídila a popsala. Oproti očekávané převaze adverbialie loci a adverbialie temporis nad ostatními adverbialními výrazy působí, domnívám se, poněkud překvapivě výrazně vyšší podíl příslovečných určení vyjádřených nevětně oproti formě příslovečných vět (téměř třináctinásobek).

Autorka zpracovala zkoumané výrazivo na základě tří zvolených kritérií: na základě hlediska funkčně sémantického, hlediska formy vyjádření adverbialie a hlediska, jímž je sledována četnost zmnožení adverbialních výrazů. Ze srovnávání komunikátů čtyř zvolených novinářů podle nasycenosti jejich textů příslovečnými výrazy vyplývá řada zajímavých poznatků, jež autorka precizně a v souvislostech prezentuje v Závěru. Zároveň zde nastiňuje pravděpodobné důvody zjištěných diferencí v komunikátech sledovaných autorů.

Diplomová práce má velmi dobrou úroveň, domnívám se, že její cíl byl beze zbytku splněn. Stylová stránka autorčina projevu odpovídá normě odborného stylu, kompozice je velmi dobře zvládnuta. Text je pravopisně a gramaticky bezchybný (pouze na s.60, 4.ř. je užit chybný tvar vztažného zájmena). Bylo by možno uvést i další klady: dostatečné množství autentických dokladů výskytu adverbialie, práce s odbornou literaturou, bezchybné bibliografické citace, připojení názorných diagramů atd.

Diplomovou práci erudované autorky doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň **v ý b o r n ě**.

PhDr. Zdeněk Suda, CSc.
oponent

Rokycany 20. 5. 2013